

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2021/89 van 12 oktober 2021

over

tekst	ontwerp van besluit
van	de Vlaamse Regering
titel	tot uitvoering van maatregelen uit cao V voor de basiseducatie, cao VI voor het hoger onderwijs en cao XII voor de andere onderwijsniveaus die uitwerking hebben op 1 september 2021 en 1 januari 2022
roepnaam	(besluit forfaitaire internetvergoeding)
datum	versie aan de VTC bezorgd op 1 oktober 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies het departement Onderwijs en Vorming van 1 oktober 2021, ontvangen door de VTC op 1 oktober 2021;

Brengt op 12 oktober 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Het departement (hierna "de adviesvrager") verzocht bij mail van 1 oktober 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering *tot uitvoering van maatregelen uit cao V voor de basiseducatie, cao VI voor het hoger onderwijs en cao XII voor de andere onderwijsniveaus die uitwerking hebben op 1 september 2021 en 1 januari 2022*. (hierna "het Ontwerp"), meer bepaald over artikel 43.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. In de cao XII voor het leerplichtonderwijs, cao VI voor het hoger onderwijs en cao V voor de basiseducatie is het engagement opgenomen dat personeelsleden die digitale communicatie nodig hebben om hun taken uit te voeren een forfaitaire internetvergoeding van 20 euro per maand krijgen.
4. De concrete uitvoering van dit engagement gebeurt in grote mate door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) dat instaat voor de elektronische uitbetaling van de bezoldiging voor de statutaire personeelsleden in het onderwijs, met uitzondering van de personeelsleden van de universiteiten.
5. AGODI heeft voor de uitvoering van de uitbetaling van de internetvergoeding geopteerd voor een systeem van uitsluitingen in plaats van toekenningen. Dat betekent dat ieder personeelslid automatisch een internetvergoeding krijgt behalve wanneer blijkt dat het personeelslid geen recht heeft op de vergoeding. Dat laatste is het geval wanneer er al een voordeliger regeling van toepassing is (bijvoorbeeld een voordeel van alle aard) of wanneer het bestuur van de onderwijsinstelling doorgegeven heeft dat een personeelslid geen recht heeft op de internetvergoeding (opt-out). Het doorgeven van de opt-out gebeurt voorlopig via mail en moet manueel in het elektronisch betalingssysteem ingegeven worden. Dit systeem zorgt zowel voor de schoolbesturen als voor AGODI voor de minste bijkomende administratieve last. Het betekent wel dat er bijkomende persoonsgegevens moeten doorgegeven worden van personeelsleden en dat deze gegevens in het elektronisch betalingssysteem moeten verwerkt worden. Het gaat hierbij wel niet om de opname van nieuwe personeelsleden in het betalingssysteem maar om de toevoeging van een kenmerk voor personeelsleden die al in het betalingssysteem zitten.
6. De juridische grondslag voor het doorgeven van de personeelsleden die geen recht hebben op een internetvergoeding wordt opgenomen in het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van maatregelen uit cao V voor de basiseducatie, cao VI voor het hoger onderwijs en cao XII voor de andere onderwijsniveaus die uitwerking hebben op **1 september 2021** en **1 januari 2022**. In artikel 43 wordt in het nieuwe artikel 8/1, §2 en 8/2, tweede lid, opgenomen dat de onderwijsinstellingen aan de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering (dit is in praktijk aan AGODI) de gegevens doorgeven van de personeelsleden die geen recht hebben op een forfaitaire internetvergoeding.
7. De bepaling die aan de VTC voor advies wordt voorgelegd is de volgende (onderlijning VTC):

“Art. 43. In hetzelfde besluit, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 en 8 december 2017, wordt een hoofdstuk 3/1, dat bestaat uit artikel 8/1 tot en met 8/3, ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk 3/1. Internetvergoeding

Art. 8/1. §1. De personeelsleden, vermeld in artikel V.60, §1, van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, en de personeelsleden, vermeld in artikel 10 van het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken, die voldoen aan de wettelijke bepalingen voor een fiscale vrijstelling, hebben recht op een forfaitaire internetvergoeding voor de kalendermaanden waarin ze rechten genereren op een betaling, ongeacht de omvang en de looptijd van de opdracht tijdens een kalendermaand.

Personeelsleden die in verschillende instellingen zijn aangesteld, ontvangen één forfaitaire internetvergoeding die wordt toegekend en aangerekend op de instelling van de hoofdapdracht.

§2. De instellingen bezorgen aan de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering de gegevens van de personeelsleden die geen recht hebben op de forfaitaire internetvergoeding, vermeld in paragraaf 1, omdat ze niet voldoen aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in de circulaire 2021/C/20 over tussenkomsten van de werkgever voor thuiswerk van 26 februari 2021 van de Federale Overheidsdienst Financiën.

Art. 8/2. De personeelsleden, vermeld in artikel V.60, §3, van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, met een opdracht van ten minste 20% die voldoen aan de wettelijke bepalingen voor een fiscale vrijstelling, hebben recht op een forfaitaire internetvergoeding voor de kalendermaanden waarin ze rechten genereren op een betaling. Personeelsleden die in verschillende hogescholen werken, ontvangen één forfaitaire internetvergoeding.

De hogescholen bezorgen de bevoegde dienst van de Vlaamse Regering de gegevens van de personeelsleden die geen recht hebben op de forfaitaire internetvergoeding, vermeld in het eerste lid.

Art. 8/3. De forfaitaire internetvergoeding bedraagt 20 euro per kalendermaand.”.

8. De VTC heeft de verduidelijking gekregen dat het personeelslid geen bijkomende gegevens aan de onderwijsinstelling moet bezorgen. De onderwijsinstelling beschikt over alle nodige gegevens.
9. De nota aan de Vlaamse Regering bij de in het Ontwerp voorgestelde wijziging vermeldt voor artikel 43 het volgende (onderlijning VTC):

“Artikel 43

Dit artikel brengt uitvoering aan punt 5.1. van cao 12 (+ BE en punt 3 van cao VI). De personeelsleden hebben vanaf 1 september 2021 recht op een maandelijkse forfaitaire internetvergoeding van 20 euro.

Het wettelijk kader om een forfaitair vrijgestelde internetvergoeding toe te kennen, wordt vastgelegd door de Rijksdienst voor Sociale zekerheid en de Federale Overheidsdienst Financiën. De voorwaarden die hiervoor van toepassing zijn, zijn opgenomen in de Circulaire 2021/C/20 van de FOD Financiën. De belangrijkste principes die daarin opgenomen zijn:

- 1) De tussenkomst voor het professioneel gebruik van een privé-internetaansluiting bedraagt maximaal 20,00 EUR/maand. Dit bedrag is vrijgesteld van sociale- en fiscale bijdragen. Het bedrag wordt niet geïndexeerd.
- 2) De werkgever komt niet op een andere manier tussen in de kost van de privé-internetaansluiting.
- 3) In geval van deeltijdse prestaties moet het maximumbedrag niet worden verminderd.
- 4) Er moet sprake zijn van thuiswerk. Dit wordt gedefinieerd als “werk uitgevoerd in de private lokalen van de werknemer dat ook op de werkvloer van de werkgever kan worden uitgevoerd en dat op normale werkdagen en tijdens normale werkuren.”
- 5) Het moet gaan om werknemers die regelmatig thuis werken. Thuiswerk dat zich op occasionele basis voordoet, valt niet onder deze regeling.
- 6) De forfaitaire internetvergoeding moet op de fiscale fiche onder “Eigen kosten van de werkgever” aangegeven worden. Het bedrag is vrijgesteld.

Voor het personeel van de hogescholen wordt niet verwezen naar de circulaire 2021/C/20 omdat de internetvergoeding niet alleen bedoeld is voor personeelsleden die telewerken. De toekenning van de internetvergoeding steunt op het principe dat alle personeelsleden, ook diegene die niet structureel telewerken, recht hebben op deze vergoeding omwille van de vereiste digitale connectie met de werkgever en de daaraan verbonden kosten voor het personeelslid. Voor de hogescholen is er wel een bijkomende voorwaarde dat een personeelslid een minimale opdracht van 20% moet hebben voor het ontvangen van de internetvergoeding. Dit is om te vermijden dat ook personeelsleden met een kleine opdracht aan een hogeschool die hun hoofdopdracht elders uitoefenen ook een internetvergoeding zouden kunnen krijgen.

Er wordt gekozen voor het principe van een opt-out. Dit houdt in dat personeelsleden standaard de forfaitaire internetvergoeding ontvangen, behalve wanneer de school of instelling een zending voor opt-out doet. Dit laat de school of instelling toe de controle te behouden wanneer personeelsleden geen internetvergoeding mogen ontvangen bijv. voor personeelsleden die niet aan thuiswerk doen. De

opt-out heeft als groot voordeel dat enkel voor die groep die de vergoeding niet mag ontvangen een zending moet gebeuren die het insturen van een einddatum en stopzetting toelaat.

Voor de toekenning tijdens een kalendermaand wordt er gekeken of het personeelslid tijdens die kalendermaand “rechten genereert op een betaling” bijv. het recht op een salaris, vakantiegeld, eindejaarstoelage of uitgestelde bezoldiging. Het openen van één van deze rechten geeft aan dat er aan die periode een prestatie werd toegekend. Het principe “recht op een betaling” wil ook zeggen dat de internetvergoeding wordt toegekend onafhankelijk de omvang van de opdracht en onafhankelijk de looptijd van de opdracht tijdens een kalendermaand. Daardoor wordt voor een korte interim in het onderwijs de internetvergoeding toegekend. Dit zal ook het geval zijn voor kalendermaanden waarin een onbezoldigde dienstonderbreking genomen wordt, zolang er tijdens de kalendermaand een recht op een betaling bestaat.

De vergoeding is een terugbetaling van kosten eigen aan de werkgever en telt dus niet mee voor de berekening van andere salariscomponenten zoals het vakantiegeld, eindejaarstoelage, uitgestelde bezoldiging, etc..

Zowel tijdelijke als vast benoemde personeelsleden ontvangen tijdens de maanden juli en augustus een internetvergoeding. Voor de uitsluitend tijdelijke personeelsleden hangt dit samen met de kalendermaand waarin ze een uitgestelde bezoldiging genieten.

Personeelsleden die in meerdere scholen of instellingen zijn aangesteld, ontvangen één internetvergoeding. De internetvergoeding wordt toegekend en aangerekend op de school of instelling van de hoofdopdracht. Het insturen van een opt-out door één school of instelling is ondergeschikt aan het ontvangen van de internetvergoeding.

Tot slot zal bij de toekenning worden gecontroleerd of het personeelslid reeds een tussenkomst geniet in de internetverbinding. Dit door de aanwezigheid van het Voordeel Alle Aard internetverbinding, of een reeds aanwezige regeling voor een internetverbinding. Een dubbele toekenning wordt zo vermeden.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

10. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:
 - personeelsleden van het leerplichtonderwijs, het hoger onderwijs en de centra voor basiseducatie die geen recht hebben op een internetvergoeding;en dat het minstens de volgende gegevens betreft
 - identificatiegegevens;
 - het kenmerk geen recht hebben op een internetvergoeding.
11. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.
12. De VTC beoordeelt het positief dat deze mededeling van persoonsgegevens in een besluit van de Vlaamse Regering wordt opgenomen.
13. Door met een “opt-out” te werken – eerder een negatieve lijst – blijft de verwerking van persoonsgegevens beperkt.
14. Bij navraag bij de adviesaanvrager werd gesteld dat het feit dat in het Ontwerp geen bepaling werd opgenomen die expliciet vermeldt dat een personeelslid aan de internetvergoeding kan verzaken, niet belet dat een personeelslid dit aan de personeelsdienst van de onderwijsinstelling meldt en vraagt om een melding door te sturen dat het betrokken personeelslid geen internetvergoeding wil.

15. De VTC beveelt wel aan om die mogelijkheid ook af te dekken en te bepalen dat de “opt-out” ook kan meegedeeld worden voor personeelsleden die, om welke reden dan ook, aan het recht op deze vergoeding zouden verzaken.
16. Doordat er met een forfait wordt gewerkt, lijkt het dat er geen sprake te zijn van het delen van gegevens over persoonlijke communicatie met de werkgever of de Vlaamse Overheid (door facturatiegegevens). De VTC beveelt aan om dat in ieder geval te bewaken in het kader van het principe van minimale gegevensverwerking van de AVG.
17. Wat de manier van mededelen betreft, namelijk voorlopig via mail, wijst de VTC erop dat het aangewezen is om ofwel de mail te beveiligen ofwel een alternatief voor mail in gebruik te nemen.

III. BESLUIT

18. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:
 - de mededeling van de eventuele verzaking aan het recht regelen;
 - de nodige beveiligingsmaatregelen inbouwen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC